

HETILAP.

A ZENTAI JÁRÁS ÉS KÖRNYÉKÉNEK
KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 5 KR.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SCHVARCZ SÁNDOR
könyvkereskedése,
hová úgy a lap szelle-
mi részét illető közle-
mények, mint az elői-
zetések és hirdetések
is küldendők.

Kéziratok vissza
nem adtnak.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 2 frt.
Fél évre . . . 1 frt.

Hirdetési díjak:
Egész oldal 8 frt.
Fél " . . . 4 frt 50
Negyed " . . . 2 frt 50
Bélyegdíj 30 kr.
Többesrét hirdetésnél
megfelelő engedély.
Nyiltér petit
sora 10 kr.

Szegényügyünk.

Kiváló és igen figyelemre méltó ügy foglalkoztatta a f. hó 20-án megtartott közgyűlés városunk atyáit. Messzeható, nagy horderejű tárgyat tűzött ki a városi tanács megbeszélésül, röviden bár, de indokoltan terjesztvén ezen városunk minden józanan gondolkodó polgárát érdeklő ügyet a képviselő testület elé; de a közügyek iránt a közönyösség posványába nyakig süllyedt képviselő urak távollétükkel tündököltek, nem volt a képviselők közül három sem jelen, aki az ily socialis kérdéshez hozzászóljon, a tárgy megbeszélését, minden oldalról való megvilágosítását előidézzé.

A tanács megtette kötelességét, egy oly szociális kérdés orvoslását penditette meg, mely érdemes lelt volna arra, hogy fölötte az eszmecsere kifejlődjék és az ügy a keletkezés stadiumába tereltesse. Város atyáink közönyössége azonban ez égető kérdést is, — daczára elodáznatlanságának — a feledés örvényébe sodorta.

Ezen a városi tanács által méltatott és tanulmányozás céljából Dr. Révay N. János és Szekfü György főjegyző urakhoz utalt tárgy városi „szegényügyünk“ égető kérdése.

Mint a nevezett uraknak terjedelmes, ez ügyre vonatkozó jelentése mutatja, fáradságos utánjárással beszerezték az erre vonatkozó informatiókat, kimutatták mennyi áldozatot hoz a város évente szegényeink istápolására annélkül, hogy „szegényügyünk“-ön a legcsekélyebb rendezettség meglátzanék, sőt ellenkezőleg a város által elaggotjaink és nyomorultjaink istápolására hozott áldozat ezek ál-

tal oly hajlamok kielégítésére fordítottak, melyek folytán nyomorultságuk még szembeötlőbben tűnik fel társadalmunk előtt.

Öt-hatezer frtot osztogat el a város évenként elaggot, nyomorult és munkaképtelen lakói között. És hova vándorol ez összeg?

Tessék uraim körültekinteni és tapasztalni fogják, miszerint alig markolta el azon „vak kódis“ a neki nyújtott egy frt heti kegyadományt, ott ül valamelyik pálinka mérésben és szijja magába a testet lelket mételező spirituszt. Ha lábai a szesz mámorától még némileg birják, dülledzve járja be a várost a heti szükséglet összekoldulására. És ez így folyik hétről-hétre, örökös nyüggként üldözik undort gerjesztő állapotban városunk lakóit.

A kevésbbé lágy természetűek elzárják ajtaikat a nyomorultak ezen serege előtt, de a többség, kivált a nyílt üzlethelyiséggel birók egész éven át kénytelenek tünni azoknak zaklatásait és sarcolásait.

Rettegünk a közkölségtől legkivált azok, kik zárt ajtókkal védekeznek ily sarcolások ellen, míg a nyomor iránt érzékkel birók e nemű adakozásban 20—25% pótdátót fizetünk.

Meg kell szabadítani a lakosság ezen részét az egyenetlen terheltetéstől, ne riadjunk vissza a megmentés bármely módozatától. Költünk a szegényügyre 5—6000 frtot a kívánt eredmény elérése nélkül, áldozunk még egyszer annyit és a mérges sebet, mely fekélyként borítja testünket és mindegyre elviselhetlenebbé válik, gyökeresen fogjuk kigyógyítani.

Építsünk menházat, ápolját munkaképtelen, nyomorult és elagott embertársaink részére, kössük

össze a menházakat dologházakkal, melyekben szegényeink tehetségükhöz mért foglalkozást is kapjanak. Azt a „vak kódist“ magán ember nem fogadja munkába, de a dologházban gondoskodhatunk oly foglalatosságról, melyet szivesen végez; az a nyomorult anyóka nem részesül annyi bizalomban, hogy gazdasszonyaink rábiznák fosztandó tollaikat, míg a menház-felügyelő ily munkával bátran elláthatja; a béna nem járhat magánházba munka után, de a dologházzal egybekötött menház-felügyelő elláthatja az állapotának megfelelő munkával.

Ékes szavakban esetelte f. hó 20-iki közgyűlésen Dr. Révay N. János ur szegényeink elhelyezésére felállítandó menház szükségességét, ellenállhatatlan bizonyítékokkal érvelt annak elodázhatatlansága és keresztülvihetősége mellett, de dacára mindennek győzött a szűkkeblűség, mondván: Ez idő szerint nincs pénz az igének testté változtatására, ha csak nem közköltésből.

Hát nem közköltésből tartjuk el most is szegényeinket? Nem 20—25%-át fizetjük apránként adónknak a koldusoknak saját kezeikhez, kik azt a pálinkás bódékban dorbézolják el? — Fizetjük de nem mindnyájan.

Zentán körülbelől 8000 család van és e 8000 közül fizet 4—500. Ez tarthatatlan állapot, midőn 8000 közül 7500 szabadalommal bír. A kiváltságos

időszak rég lejárt magát, egyenlő mértékkel szabják az adót. Vessünk ki az adó után 2%-ot a szegényügy rendezésére, ha házi pénztárunk nem győzi, de ne terheljük az egyik polgárt túl azért, hogy másik 50 e tehertől ment legyen. Egyenlő jogokat élvezünk, legyen arányos terhünk is.

Városi tanácsunk megpendítette a nemes eszmét, most képviselőinken a sor, változtassa az ígét testté. —

A részletivekkel való visszaélések.

A részletivekkel üzött kereskedés oly tág terét nyújtja a legveszedelmesebb visszaéléseknek, hogy a többnyire szegény emberekből álló részletiv-vásárló közönség panasza sok dolgot adnak az illetékes hatóságnak, de mennyi azoknak a száma, kik keservüket csak szomszédoknak panaszolják el, vagy magukba fojtják, mert nem tudják az utakat és módokat, hogy hol és miként mondja el baját. A „Magyar Mercur“ című közgazdasági szaklap és sorsolási értesítő igen behatóan foglalkozik ezekkel a visszaélésekkel. Számos fejtegetéseiből adjuk a következőket:

Az 1883-ik évi XXXI-ik törvénycikk 8. szakasza azt az intézkedést tartalmazza, hogy a részletügylet megtámadható, ha az értékpapir oly árban adatott el, mely az ügylet megkötésekor jegyzett úrfolyamot és annak a részletügylet tartama szerint számítandó évi 15 százalékát meghaladja. A törvényhozó intencziója kétségtelenül az volt, hogy a vevőt, ki többnyire oly körökbe tartozik, mely az árakkal és számításokkal nem igen van tisztában, megóvja az uzoráskodó

A HETI LAP TÁROZÁJA.

A KÉRŐ.

(Novelle.)

— Irta: Prém József. —

I.

A Szalánczyak kastélyában ember emlékezete óta nem volt olyan titokteljes sürgés-forgás, mint ama nevezetes napon, a mikor Jenő báró hirtelen hazaérkezett.

Három esztendeig volt távol. Utazott, kalandokat hajszolt, csak hogy elfelejtse Helén grófnét, aki már jegyese volt s aki egy szép reggel azzal lepte meg a kétségbeesett vőlegényt, hogy Pálhalmy grófnak nyújtotta kezét.

Ezt a csapást Jenő csak az enyhet adó távolban birta kiheverni s dicséretére legyen mondva teljesen meggyógyulva érkezett haza. A messze idegenben nem is törődött a hűtlennel, nem kérdezősködött vajjon boldog-e vagy nem? Azt se táviratoztatta meg magának, hogy hány gyermekkel áldotta meg az ég s nem jutott eszébe az se, hogy ha nem is merő sentimentálisból, de annál inkább gunyból nagylelkűn a keresztapa tisztjét kérje a szép és esalfa asszonytól.

Jenő báró úgy tért vissza Párisból, mint a ki nem is tudja, hogy Helén grófnő a világon van.

Annál inkább meg volt lepetve, midőn nagybátyja Artur báró fényes estélyllyel fogadja, a melynek legünnepeltebb hölgy vendége senki más nem volt, mint az ő egykori menyasszonya.

Még alig üdvözölhették egymást, alig térhettek magukhoz a kölesönös meglepetésből, amikor Artur karon fogja onnét, bevezeti egy szomszéd boudoirba s nagy kurtán így szól hozzá:

— Nos, mit szölsz hozzá? Ugy-e még mindig szép, még mindig elragadó?

Jenő ámulva nézett a lelkes nagybátyjára:

— És aztán? Mi közöm hozzá?

— Mi közöd hozzá? — kiálta föl Artur. — Mindjárt megmondom. Nőül kell vened; érted, nőül!

— De az ég szerelmére, hisz már férje van.

— Nincs.

— Hogyan? Elváltak?

— Meghalt. Másfél éve, hogy Pálhalmy megtette ezt a szivességet. A tér szabad: rajta!

— Ugy hát csak vedd el te. Nekem elvem, hogy özvegyet nem veszek el.

— De Jenő, — kiálta föl Artur s felugrott a pamlagról. — Ezt mernéd tenni? Visszautasítanád őt, a kiért három év előtt —

1889!

kiszípolozástól, és különben a 15% már elég dus polgári haszon oly üzletnél, hol az eladó jelzáloggal biztosítva van. Tehát a törvény értelmében az eladó jogositva volna oly papírost, melynek árfolyamértéke 100 frt 115 fr'on eladni.

Azonban a gyakorlatban másként áll a dolog. A részlet-üzleteket legalább 24, de jobbra 36 havi részletre adják el és a 15 %-os hasznót nem úgy számítják mint a törvény szelleme kívánja, azaz a künnlevő tőkeösszeg után pro rata temporis, hanem az üzlet egész tartamára úgy, hogy egy 100 frtos értékpapír 24 havi részletre 130 frton, 36 havi részletre 145 frton adatik el. Minthogy a törvény értelmében az egyes részletek közötti határidőnek egyenlőnek kell lenni, világos, hogy az eladónak az eladott értékpapírba behurázott tőkéje, a részletügylet megkötésétől annak lejártáig számítandó feléig van csak künn. Így tehát az eladónak a törvény 8-ik szakaszában engedélyezett 15 % helyett 30 % haszna van oly üzletnél, melynél az eladott tárgy maga, biztosítékul mindaddig az ő birtokában marad, míg a vételár az uszorahason, a bélyegilletékek, különböző díjak és költségek teljeseen nincsenek lefizetve. Ha ezeket a díjakat és mellék-költségeket mind hozzászámítjuk, akkor a legkritikább esetben marad a tulfizetés 50—60%-on alul. Egy 8 frt 30 kr. értékű Bazilika sorsjegy részletfizetésre vásárolva egy szegény mosónénak épen 16 frtjába kerül. Ezt pedig nem lehet már polgári haszonnak mondani, ez veszedelmes uszora.

Az ugynevezett zálogüzlettulajdonosok ellen — még pedig jogosan és helyesen, — mindig szigorubb és szigorubb rendeleteket hoznak, hogy mennyi kamatot szabad szedniök, hogy a bélyegilletéket nekik kell fizetniök stb. Ezek az intézkedések jogosak és méltányosak; de mi történik most. — Nézzünk csak körül a fővárosban, azt látjuk, hogy az ugy-

nevezett zálogüzlettulajdonosok üzleteiket lassankint részlet-üzletekké változtatják át. A ki tárgyakra ad zálogköcsönt annak 10,000 frtot biztosítékul kell letenni, nem szabad 15 %-nál nagyobb kamatot szedni, a zálogcédulát 6 hónapnál hosszabb időre nem állithatja ki, a bélyegeket és díjakat neki kell fizetni, a mellett gyakran ki van téve annak a veszélynek, hogy a tárgyak megbeesülésénél esalódhatik, vagy megsalatik, végül a zálogba tett tárgyakhoz drága bérhelyiségekre van szüksége; ellenben a részletüzletnél nem kell biztosíték, nem kell nagy helyiség, nincs eset arra, hogy esalódjon, vagy megsalattassék, a bélyegeket és díjakat a vevő fizeti és mindezeneken felül szedhet még annyi kamatot — a mennyi csak neki tetszik, mert oly időre állítja ki a részletiveket, a mint akarja és az értékpapírokat nem teszi tönkre a moly, mint a ruhákat, tehát jövedelme mindenképpen biztos. —

Egy tekintélyes napilap a részletfizetésre eladott sorsjegyekről írva azt az óhaját fejezi ki, hogy az 1883. XXXI. törvezik 8-ik szakaszát kuriai döntvénynyel akként magyarázzák, hogy a részletügylet tartama szerint számítandó évi 15 százalék csak a künn lévő követelés idejére, vagyis pro rata temporis számítandó, mert a törvényhozás szelleme ezt így kívánja. Azonban sokkal helyesebbnek tartanók mi azt, ha maga a törvényhozás tenné ezt annál is inkább, mert a sorsjegytársaságokról szóló új törvényjavaslat tárgyalásánál lesz alkalom ezzel az ügygyel is behatóbban foglalkozni.

Helyi és vidéki hírek.

+ **Vizkárosultjaink** segélyezése végett a városi hatóság felszólítást intézett polgártársainkhoz. A könyöradamányok

— Öngyilkos akartam lenni? — Igen. Oh hisz nagyon szerettem, csak a mindenható Isten tudja mennyit szenvedtem érte; de lásd kedves nagybátyám, az ember nem hiába tűri el a legkétségbeejtőbb kinokat, van haszna az ilyen gyötrelmeknek. Jön idő s úgy kijózanodunk, hogy magunk is esdálkozunk rajta.

— S szégyenben akarsz hagyni?
— Én semmit se akarok!
— De mit szóljak most Helénnek?
— Mondj amit akarsz. Én lemondtam róla, még pedig örökre!

— De hisz én tegnap megkértem —
— Ugy vedd el.
— Én vegyem el? Én? Hisz számodra kértem meg.
— No, ez ugyancsak cifra! Ha-ha-ha!
— Megakartalak lepni vele. Azt hittem a legboldogabbá teszelek.

— Nos hát csalódtál. Mondd meg Helénnek, hogy tévedtél, hogy tulajdonkép magadnak, vagy másnak, akárkinek szántad az ő kezét, csak nekem nem. Így, így kedves Artur én már nem kérek belőle.

Artur csak bámult s rámereszté szemeit öccsére. Azt hitte csak tréfál s nem merte hinni azt, amit oly hidegen, gunyosan mond neki.

— Nem tágitok — szölt aztán s ujra leült Jenő mellé Nokedt az áldozatot meg kell hoznod; annál is inkább mert családi érdekeink is kívánják e házasságot.

Igen? No már most még kevésbé adom rá a fejemet. Nem és nem! Helén sokkal szivtelenebbül bánt velem, sokkal kegyetlenebb volt, semhogy szívem még valamikor hevílni tudna érte. Oh nem felejtettem el azt a rideg mosolyt, melylyel rám nézett, mikor ezelőtt három évvel szerencsémelylivel nagy vidáman elmondtam s amellet féltem, hogy szívem minden pillanatban megszakad a fájdalomtól. Nem szeretem már s nem is bírom többé szeretni. — Ezzel vége!

— S rajtam, családomban akarod száradni hagyni a szégyent, hogy mi ketten azt a lovagiatlanságot elkövettük e védtelen nő ellen? A Szalánczy-nevet így szennyezzük be? Azt fogja mondani a világ, hogy nagybátya és öcs összefogózkodtak, hogy nemtelen bosszút álljanak egy szép asszonyon! Hah! Ezt nem tűröm. Én az özvegyek és árvák védjé ily foltot nem tűrök ös nevünkön! Még nem késő!

— Kiváncsi vagyok. Mit téssz?
— Mit? Azt majd meglátod!

II.

Helén grófné még az nap este tisztába jött azzal, hogy Arthur és Jenő éppen nem dicsteljes módon megtrétálták s

beküldésére — legyenek azok bármily csekélyek is — lapunk a legjobb szívvvel elfogadja a közvetítést. És hogy jó példával járjunk elől, a nemes célra a „Hetí Lap” szerkesztősége 2 forinttal kezdi meg az adakozást.

‡ **Népkertünkön** nem látszik meg, hogy a tavasz megérkezett. Pedig bizony ideje lenne, hogy az utakat, a kioszk előtti tért stb. a városi kertész rendbehozná, a kertet pedig a városgazda megcsináltatná.

() **Ruttkay százados**, miniszteri kiküldött felügyelete alatt Zentán a múlt héten ejtetett meg a ló-assentálás. Elővezetett 4500 drb s ezek közül 428 vált ki hadászati célokra leendő felhasználás végett.

— **Tenner Rachel peesenyjét** kívánta meg valami kófiéz a napokban. Czelt is ért, mert azt bizony megkóstolta. A Csikmák-féle koresma udvaráról átment egy rosszlelkű gazember Tennerékhez s ott 7 drb. baromfit összeszedve, szépen visszament a kényelmes úton s azzal ill' a berek, se kófiéznek híre, se baromfinak hamva többé.

— **Himen.** Klein Dávid úr, helybeli jó hírnevű kereskedőnk egyike a lefolyt héten váltott jegyet Baja egyik szépével, Weisz Netti kisasszonnyal.

— **E hó 15-én volt** az ipartestületi elnök és pénztáros választása. Megválasztottak: elnöké Guelminó Alajos, pénztárossá pedig Kovácsévits József urak. Hisszük, hogy az erélyről s rendszeretéről ismert elnöknek rövid idő múlva sikerülni fog annak a türh-tetlen állapotnak végét vetni, mi a zentai ipartestületben eddig honos volt.

‡ **Brutalitás.** A napokban néhány gyermek a tiszai föltésen ögyelgett. Az ör hazaküldte őket s midőn azok rögtön szót nem fogadtak, kergetni kezdte. Egyet, a mint a zsilip partján utolért, megfogott s belődítte a vízbe. Szerencsére voltak ott többen, kik az iskolás 8—10 éves fiúnak

rudat nyújtottak be s úgy huzzák ki a szárazra. A durva part-ör ellen a szülők megtették a hiv. följelentést.

(e) **Az iparos-segédek** ma délután 3 órakor az iparbiztos úr elnöklete alatt alakítják meg önszegélyző- és önképző egyesületüket, ugyanekkor lesz az ipartestületi békéltető-bizottságba is 3 tag a segédek köréből megválasztva. — Iparos körökben e humanus intézmény iránt általános az érdeklődés, s így valószínű, hogy az nemcsak megalakulni, de virágozni is fog. Adja Isten, hogy úgy legyen!

‡ **Nagy lopást** követtek el eddig még ismeretlen tettesek Borgyasky Ácza szállásán. Lakását ugyanis kiásták és onnét körülbelül 100 frt értékű tárgyakat vittek el. A rendőri nyomozás folyamatban van.

* **A lótenyésztő gazdaközönség** figyelmébe ajánljuk, hogy az oly méneket, mik a tenyészképesség igazolásáról az illetékes hatóságtól eddigelé bizonylatot nem nyertek, azt minél előbb vagy kinyerni, vagy pedig lovaikat a tenyészképességtől megfosztani (kiheréltetni) siessenek, mert ellenkező esetben 2—50 frtig terjedő bírságban fognak elmarasztaltatni. Ilyen, fedezésre fel nem jogosított mén Zentán 75 drb van, 69 gazdánál. A szigorú vizsgálat és esetleg büntetés már a jövő héten kezdetét veszi.

— **Múlt hó 26-án** Fényszarusi István szállásán egy kazal szalma gyuladt ki. Rendőrségünknek sikerült a tényálladékokot megállapítani és a tettést is kézrekeríteni Majoros Pál szolgálgeány személyében, ki vétkét nem is tagadja, csupán az okot illetőleg nem akar igazat vallani. Az ipse a tűz keletkezését véletlenségnek, a ház közeli ismerősei pedig bosszuállásnak tulajdonítják. Valószínű, hogy a vörös kakas megjelenésére ez uttal az utóbbi eset volt az indító ok, mert Majoros Pál felesége bent aludt Fényszarusi uram házában, még pedig mint szalma özvegy. — mert a menyecske úgy

megbotránkozva hagyta el a Szalánczy-kastélyt.

Annál jobban csodálkozott, midőn másnap Arturt ott találta nyaralója verandáján. A báró teljesen megváltozva jelent meg. A fodrász és borbély egész dandyvé varázsolta át.

— Ön az báró? — kérde Helén csodálkozva s közelebb lépett vendégéhez.

— Ezer bocsánat grófné, — rebegé Artur. Aztán megcsókolta a szép asszony kezét.

— Min töprenkedett itt? Ön oly zavart. Megleptem talán? —

— Ellenkezőleg, vártam önre. De ön, ön legkevésbbé sem várt, tudom.

Helén összevonta ajkait s arcát gyöngéd pir lepte el. Aztán kényszerült mosolylyal veté oda:

— Valóban ennyire átalakulva nem.

Arturt újabb zavar fogta el. Akarata ellenére is mentegetni kezdé magát.

— Tudom nem is hitte volna, hogy a tegnapi kellemetlenség után ily vakmerő lehessenek. Csodálkozása nem is készlet csodálkozásra és nem lep meg az, hogy önt meglepte eljövetelem —

— Már elfeledtem! — mondá Helén, büszkén fölemelve fejét. Hagyjuk ezt. Ön vendégem s azért a kellemetlen

tárgyakat elejtjük . . . Foglaljon helyet . . . Így . . . És most megengedi báró, hogy reggelizem itt a szabadban lomb és virág között? Tekintse szalónomnak e verandát.

Mint a madár oly édesen csevegett; Artur percenkint mindjobbán neki bátorodott

— A hol ön van grófné, ott van a szalón.

— Ej lám, e bók hizelgő! S tudja miért? Látom, hogy már nem tekint szörnyetegnek. Hisz az imént ugyancsak meg szeppent, amikor megjelentem. De miért változott meg ily különösen?

— Grófné, nem tekint többé vendégének? kérde Artur s fölkelni akart.

— Hát ez a kérdés is kellemetlen? — kiálta Helén s fehér fogai megcsillantak, a mint utána felcagagott. — No lássa, ön már is a helyzet ura.

A báró diadala reményében mosolygott. A helyzet ura! Bár csak igazán annak mondhatta volna magát.

— Miért akar kíváncsivá tenni? — faggatá most már a szép asszony.

— Kiváncsivá teszem? Csupán kíváncsivá?

(Folyt. követc.)

hagyta el az urát, mint valamikor szt.-Pál — az oláhokat. Szóval, ez eset előidézésénél is elmondhatni: keresd az aszszonyt. —

□ Szabadka városa Sand Károly, az augsburgi „egyesült légszeszgyárak“ vezérigazgatójával megkötötte a légszeszvilágításra vonatkozó szerződést, s így nem sokára légszeszszel fog világítani. Egyelőre 400 légszesz lángot kap.

× Eljegyzés. Jusits Antal, évekkal ezelőtt Zentán volt aljárásbíró jelenleg zombori kir. törvényszéki bíró jegyben jár Zottományi Sándor ugyancsak ottani kir. törvényszéki bíró kedves szép leányával Izabella kisasszonnyal.

— Jó fogás. A kikindai esendőrség a napokban elfogott egy Pavlity Tosa Lenta nevű kikindai lakost, ki egy jól szervezett tolvaj szövetség feje. Nevezett egyén mintegy 16 társat nevezett meg, kik leginkább bánát-komlósi lakosok, s kiknek szövetségében az utóbbi hónapokban számtalan rablást és tolvajlást vitt véghez. Különösen a lótolvajlásban gyakorolták magukat, s kitűnt, hogy ők lopták el egy pár hónap előtt lapunkban is jelzett Karácsonyi gróf lovait Bečdráról.

Párbajozó polgármester. Mamuzsich Lázár, szabadkai polgármester és Gálfi György gyógyszerész, tavaly június hóban a szabadkai tisztviselők palicsi majálisán összeszólkóztak, s ebből kifolyólag pisztolyra megverekedtek. Baja egyiknek sem történt a lovagias mérközésen. A szabadkai törvényszék a vádlottakat párbajozás miatt egy-egy napi áll-lanfogházra ítélte. Ma a kir. tábla II. büntetőtanácsa Nedeczky Ödön bíró referálása alapján két-két heti államfogházra emelte föl a büntetést.

— Botrány Szabadkán. Mamuzsics Vészó szabadkai lakos e hó 16-án a piacon bottal megtámadta dr. R. L. oda való ügyvédet. Az ütés a megtámadott ügyvédnek csak kalapját érte. Többen, a kik a brutális megtámadás tanúi voltak, Mamuzsics Vészót megakarták verni, mire Mamuzsics megfutamodott. Az eset városzerte kínos feltűnést keltett nemcsak azért, mert az ily brutális megtámadás és az ilyenekkel való fenyegetés Szabadkán napirenden van, de általános a megbotránykozás azért is, mert eddig az eféle nyilvános erőszakoskodások politikai ellenségeskedésre voltak visszavezethetők, de R. L. a politikai téren nem szerepelt s attól teljesen visszavonulva tartotta magát.

= Pünkösdi kirándulás Velenczébe. A magyar államvasutak városi menetjegy-íródája kirándulást tervez a pünkösdi ünnepek alatt Velenczébe és Abbáziába. visszajövöben fel van véve a programba Trieszt és Miramare megtekintése. A résztvevőknek igen érdekes, változatos utazásra nyílik alkalom, melyről részletes programok a városi menetjegy-íródában Budapesten (Hungária szálloda) és annak vidéki fiók-irodáiban adatnak ki.

< Ó-becsén az osztrák-magyar bank bankfiókot állít s az üzlet közvetítésével az ó-becei első takarékpénztárt biztata meg.

— Zsidó missionáriusok. Nagy-Kikindán a héten két angolországi zsidó missionárius tartózkodott, s német és zsidó nyelvű röpiratokat osztottak ki a hitsorsosok között. E röpiratok a Mózes vallás reformálását, s Jézus Krisztus, Isten fiának elfogadása által a keresztény valláshoz közeledést cé-

lozzák. A két intelligens megnyerő módorú egyén N.-Kikindáról Temesvárra utazott.

[] Az iskolából. Tanító megmagyarázza tanítványainak, hogy minden terményt az állat, növény vagy ásványországba kell besorozni, ezután pedig kérde: Nos hát Irma, mond meg például, hová való a cukor? Mire a kis leány így felel: „a kávéba!“

* Az iskolás-gyermekek egészségének megóvása érdekében Trefort Ágoston miniszter körrendeletet intézett valamennyi kir. tanfelügyelőhöz, egyházmegyei főhatóságához és megyei közigazgatási bizottsághoz. E körrendeletben a többi közt ezeket mondja: A mindennapi jelentésekből, de általában a köztapasztalásokból tudomásával bírok annak, hogy szerteszt a hazában annak csaknem minden iskolái az év különböző részében hatóságilag bezáratnak s az ifjuság a tanulástól szünetelni kénytelen, mert egyik vagy másik uralkodó s többnyire ragályos betegség terjedését így igyekezik megakadályozni; a baj ellen rendszerint ez intézkedés körül forog a nyavalyák elleni védekezés. Ugyancsak a mindennapi tapasztalás élénken állítja elém az ifjuság egészségtelen állapotát, elesenevését és a korai halál által való mód nélküli pusztulását, sőt azt is fájdalommal kell szemlélnem, hogy gyakran a felnőttek nagy része is az uralkodó betegségek miatt a halál martalékká vá lett. A veszedelmes váltóláz, a ronesoló toroklob, bőrküttések, himlő, a hagymáz (typhus) s ezekhez hasonló betegségek azok, melyek hazánk minden vidékén állandó tanyát ütöttek s pusztítanak. Hogy a népünk közt dúló nyavalyák forrását nálunk is, mint máshol az emberi lakások romlott levegőjében és a nép által használt megfertőztetett ivóvizben lehet feltalálni, meggyőződhetik arról az ép szagló szervvel bíró minden egyén, ha egy oly iskolaterembe nyit be, melyben egy csomó gyermek pár órahosszant együtt ül. Sőt esodálkozni fog, hogy az ott támadt kiállhatatlan rossz levegőben, mindnyájan el nem kábulnak.

— Ily körülmények közt ne esodálkozunk azon, hogy népünk mérték felett pusztul, megmaradt része elesenevész és a helyett, hogy a természet törvénye szerint szaporodnánk, pusztulunk veszünk. Romlásunk e kutfejeit be kell dugnunk, s e nyavalyák fészkeit el kell távolítanunk, melyeket meg is tehetünk gondos utárlatással, folytonos oktatással, szigorú felügyelettel, mert ezek orvosi szere az iskolák és lakások levegőjének tisztántartása és az ivóvizek minden állati anyag belekeverésétől való megőrzése. Ez oknál fogva felkérem a czimet, hogy a felügyelete és vezetése alatt álló tanítókat oktatassa, vezérelje, sőt kényszerítse, miszerint a gondjaira bizott tanuló gyermekek iskolai levegőjét gyakori szellőztetéssel állandóan tisztán tartsa, vagy tartassa. Állandó éberséggel ügyeljen arra, hogy az iskolai kutak környékére, sőt az egész udvarra állati szemetek, ürülékek le ne rakasanak, a kutakba se honnan az ily alaphól származó mérég be ne hatolhasson; tegye köteleességökké, hogy a reájok bizott ifjuságot tanítsák általában az egészségtanra, de különösen a szobai levegő tisztántartására az ivóvizeknek megválasztására, minden alkalommal figyelmeztesse őket a rossz levegő és a megfertőztetett víz használatából támadó életveszélyes betegségekre. Hagyja meg a czim a tanítóknak, sőt tegye köteleességévé a lelkészeknek is, hogy a köznépet kiváló gondal

oktassák és vezéreljék lakó szobáik levegőjének, kutaik s uvaraik környékének tisztán tartására. Ily intézkedés és ezen intézkedés végrehajtására fordított minden gonddal, ha lassan is, eljuttatjuk népünket oda, hogy a gondos óvakodással az elcsenevezéstől, sőt a szertelen pusztulástól is megmentjük.

— A kir. kuria letárgyalta Magyar Gyula lapszerkesztő semmiségi panaszát, a kit a sajtóbírósa a „Kabátos gazemberek” című czikkért hat havi fogságra és 400 forint pénzbüntetésre ítélte. Magyar Gyula semmiségi panaszában alaki kifogás gyanánt az elévülést hozta föl — semmiségi okot látott abban, — hogy a kir. ügyész a tárgyalás folyamán egy a hallgatóság között volt országgyűlési képviselőtől levelet fogadott el, és ennek alapján intézte kérdéseit a tanukhoz; hogy továbbá egy pótesküdt is betévedt az esküdtek tanácskozási termébe, végül, hogy a tárgyalást vezető elnök a tárgyalás adatainak összegezésénél saját véleményének is kifejezést adott, a mi esetleg befolyással lehetett az esküdtek verdiktjére. A kuria hosszas tanácskozás után Magyar Gyula semmiségi panaszát elvetette.

)*(Nem mind arany ami fénylik. Mindenki ismeri a kereskedésben előforduló közkedveltségű ugynevezett gyógyfűszappant, fogpasztát, fogport, szájjvizet sat. Az ember egyszerűen a legközelebbi üzletbe vagy gyógytárba fordul, kéri a kívánt szappant vagy fogport és megelégszik azzal amit kap, csak olcsó legyen. A közönség azt hiszi: az egyik olyan mint a másik pedig ez a közömbösség a bőr vagy szájkonzerváló orvosi szerek megválasztása körül, a legnagyobb vétek önmaga ellen. Egy darab Popp-féle gyógyfűszappan 30 krba kerül és ez a szappan, mely minden gyógytárban kapható, mégis feltűnően különbözik a többi szappanféléktől. Első rendben nem drága, mert egy darab, egy négy személyből álló család részére több mint négy hétre elég. E szappan kitűnő szolgálatot tesz mindennemű bőrbajoknál, a bőrt finommá teszi és gyógytulajdonságai mellett a legfinomabb pipere szappan. Dr. Popp udvari fogorvos egyéb készítményei mint Anatherin szájjvize, fogpasztája és fogpora, oly különlegességek, melyek számos ártalmas hamisítványok dacára, vagy éppen ezek folytán általánosan kedveltetnek, az egész világon el vannak terjedve, minden gyógytárban kaphatók és kiváló gyógyhatásuk miatt, melyekkel minden szájj- és fogbaj ellen használatnak egyedül kipróbált szájkonzerváló szereknek tekinthetők. Magától értetődik, hogy hamisításoktól óvakodni kell és csak Popp-féle készítményeket kell elfogadnunk.

A budapesti értéktőzsdéről.

— A Magyar Merkur heti tudósítása. —

A tőzsdének most valóban nincs oka, a jó kedvre és a jó hangulatra. A kedvezőtlen és aggasztó mozzanatok egész özöne borítja a forgalom élénkülését és lankasztja a vállalkozási kedvet. Boulanger megválasztatása sok gondot fog még okozni. A váratlanul kedvezőtlen fordulat a német császár egészségi állapotában megakadályozza az árfolyamok további emelkedését. Végre azok az óriási hiteligenyek, melyekkel a kormány ismét a pénzpiacchoz fordul, gondolkozóba ejthetnek minden nemzetgazdát. Csak most kötött a kormány ismét szerződést a Rothschild-csoporttal aranyjárdékadóságunk sza-

porítására. Mindezek dacára azonban még tőrhetően szilárd az irány.

Egyrészt azért mert az üzérkedés már meglehetősen elvan tompulva minden politikai kérdés iránt, másrészt meg azért, mert görccsösen ragaszkodik ahhoz a kis javuláshoz, melyet oly hosszú ideig tartó pangás után ki tudott várni, és minden hatosnyi csökkenés ellen erős küzdelmet vív előbb. Csakis a forgalom terjedelme mutatja világosan a viszonyok rosszabodását.

Járadékok és befektetési értékek piacán ismét szünetel a tevékenység; a vevők egy két nap alatt visszavonultak, új megbízások nem érkeznek és a forgalom szünetel. De azért az irány e téren még aránylag szilárd az árfolyamok csak heves küzdelem után csökkennek pár krajczárral és a legelső kedvező híresekére ismét javulnak; bizonyítva azt, hogy csakis az emelkedésre van hajlandóság, de ezt a viszonyok gátolják pillanatnyilag.

Bankrészvényekben élénk a tevékenység, mert a sűrűn váltakozó jó és rossz hírek a hitelrészvény-spekulációra nézve kedvező, minthogy gyakorló árhullámzásokat idéz elő.

Közlekedési vállalatok részvényei nem rosszabodtak, a mi a mai viszonyok között elég jó.

Helyi iparvállalati értékekben nincs semmi üzlet sem. Sorsjegyek a legszilárdabbak az összes értékek különösen a kis sorsjegyek jól kelnek. Valuták és váltók jelentékenyen rosszabodtak.

Értékpapir- és sorsjegy birtokosoknak készséggel szolgál felvilágosítással a Magyar Mercur kiadóhivatala. Bpest, Hatvani u. 17 sz.

Irodalom.

— Előfizetési felhívás! „Az 1888-ik évi állategészségügyi törvény” című műre. A törvény eredeti szövegével, magyarázattal és iratpéldákkal. Az ezen törvény által érvényben hagyott törvényekkel miniszteri rendeletekkel: közigazgatási hatóságok (alispán, szolgabírák, községi előljárók és mezei gazdák) számára. Az állattenyésztés a mezei gazdaságnak egyik dúsán jövedelmező ágát, a nemzeti közvagyonosodásnak pedig legfontosabb tényezőjét képezvén, eredménye csak úgy lehet, ha a közrendészet az állatállományának a szükséges oltalmat és védelmet kellően biztosítja, csak így érhető el, hogy a marhatenyésztés felvirágozzék és a nemzeti közvagyonosodás egyik forrásává váljék. Ezen törvény az állattenyésztés érdekeinek előmozdítására törekszik czélszerű intézkedéseivel: az egész állategészségügyre vonatkozó határozatokat, — beleértve a kevés változásokon átment s a keleti marhavészről szóló 1874. 20-ik és az 1880 26-ik t. cz. intézkedéseit — egy rendszeres és világos áttekintést nyújtó valóságos állategészségügyi egységes törvénybe foglalja egybe. E mű közli a törvény eredeti szövegét magyarázattal és iromány példákkal, magába foglalja ezen törvény által jogérvényükben fenahagyott régiebb törvényeinket és miniszteri rendeleteket, felöleli magánjogunknak idevágó szabályait, és e tárgyban hozott curiai döntvényeket, a melyek jogi tekintetben a magán jogviszonyokban követendők. E mű tehát nélkülözhetlen kézi könyvvül szolgál a közigazgatási hatóságoknak (alispán, szolgabírák, községi előljárók) a kinek az állat egészségügyi törvények végrehajtása és az állategészségügyi kezelés feletti felügyelet hivatásukat képezi, továbbá a mezei gazdáknak, földbirtokosoknak, a kiknek ezen törvény ismeretével birniok kell. Ára ezen hat 8-ad réti ivből álló műnek csak 50 kr, postán küldve bérmentve 60 kr. Kassay Adolf, szerző.

— A napokban jelent meg a gazdasági értesítő. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi-közlönye. Az 1888. március és április hóra. Szerkeszti: Rombay Dezső,

1889

egyesületi titkár. A gazdasági egyesület tagjai a közlőnyt ingyen kapják. Nén tagok előfizetési díja: egy évre 2 forint. Tartalma a következő: A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület által rendezendő szántás- és ekeversenyek, gazdasági gép-, eszközkiallítás és vásár tervezete. A tervezett minőségű gazdasági kérdésehez. Válasz Szobonya Bertalan úr megjegyzéseire. A gazdasági egyesület üléséből. Az 1887-ik évi aratás eredménye Bács-Bodrogh vármegyében. A máktermelés. Legszükségesebb tudnivalók a műtrágyákról. A búza kapálása által elért eredmény az adai földművesiskola gazdaságában. Mezőgazdasági gépiparunk fejlődése az 1887. évben. Apró közlemények: Az okleveles gazdák adójának kétszeres számitása. A phylloxeravész vármegyénkben. Az egyesület maggyűjteménye. Szabályrendelet az éves cselédek felmondási, szegődési idejének megállapításáról. A lovak pókja. A borászati vándortanítói kerületek új beosztása. A takarmány hatása a hús s tojás minőségére. A méztermés 1887-ben. Vegyesek. Tagdíjak nyugtatása.

A dohányzás veszélyei czimén Thewrewk Árpád 30 oldalra terjedő füzetet adott ki, mely a dohányzásnak az ifjuság testi és szellemi fejlődésére olyannyira kártékony hatását fejtegeti behatóan. Különös figyelmébe ajánlható a szülők-, nevelők- és oktatóknak. Ára 30 kr.

Gabona piac.

A lefolyt héten az egyes gabna neműek a következő áron keltek; Buza 6 frt 80-90. — Árpa 4 ft 70-80. Kukorica 5 frt 70-80. — Zab 4-60-70 frtfg. 100 kilogrammonként.

A személyszállító hajók menet rendje.

1888-ik évi márczius hó 30-tól további intézkedésig.

- Szegedről Zimonyig minden vasárnap, és csütörtökön reggel 6 órakor.
- Szegedről Tételig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 6 órakor
- Zentáról Zimonyig minden vasárnap és csütörtökön reggel 1/2 9 órakor.
- Zentáról Tételig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken reggel 1/2 9 órakor.
- Zentáról Szegedig minden hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton reggel 1/2 10 órakor.

Az ügynökség.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY.

	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5.38	8.—	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.—
Szabadkáról indulás lefelé	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér érkezés	—	1.46	—	6.42*
	expr.	gyors.	vegy.	szem.
Csantavérről felfelé	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
" indulás	6.10	9.53	2.25	11.22
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.*
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Baja érkezés	8.52	5.02
	6.50*	10.26
Baja indulás	10.—*	12.40
Szabadka érkezés		

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy.
Szabadka indulás	5.25*	2.40	6.40*
Zombor érkezés	8.05	3.7	9.27*
Eszék "	12.33	6.15	4.21*
Villány "	3.47	—	6.25
	szem.	vegy.	vegy.
Villány indulás	—	1.08	9.20*
Eszék indulás	8.26	3.30	11.20*
Zombor	11.19	8.10*	6.53
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19

HORGOS—SZABADKAI és HORGOS—SZEGEDI IRÁNY.

	szem. v.	szem. v.	vegy. v
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	16.36*
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezés	4.13	8.06*	7.19

Nyilttér. *)

Néhány szó Kenyeres Sándor ipart. jegyző viselt dolgairól.

Folyó évi ápril hó 15-én megtartott ipartestületi közgyűlésen a leköszönt elnök helyett új elnök választatott, mely alkalommal én is mint 1886. év óta zentai lakos adófizető polgár és ipartársulati, az átalakulás után pedig ipartestületi tag, választói jogomat gyakorolni óhajtottam. — A szavazó urnához lépve a melancholikus basáskodó testületi jegyző azon meglepetésben részesített, hogy én még Zentán lakosítva sem vagyok, tehát szavazatom nincs is.

Meglepetve bár ez által olyannyira nem voltam, mivel erre már azért is számítottam, mert egy több iparosból álló — köztük tisztviselő és előjárósági tag — körben kinyilvánítottam, hogy a zentai ipartestületnek egyedüli hátránya és szűgyene a jelenlegi jegyző, a ki írni sem tud, de még saját írását olvasni sem tudja, tehát a legkezdetelegesebb jegyzői minőséggel sem bír. — Ezen állítástomat fenntartom mindenkorra és szavaimat bármikor kész vagyok tényekkel igazolni.

Azon minősíthetlen eljárást, a mit velem szemben tanusított, reményilem, nem sokáig fogja gyakorolni.

Az ipartörvények paragraffusait áttanulmányozván, azt sehol sem találtam, hogy a jegyző bármily tudományosnak (?) tartja is magát, azon joggal birjon, hogy bárkitől is a szavazatot megvonhassa.

Szerintem és minden józan gondolkodású ember szerint a jegyző gyűlések alkalmával csakis a jegyzőkönyv vezetésére van hivatva, ő pedig erre nem képes, már 4 hónap óta még egy jegyzőkönyvet sem készített, az április hó 15-iki közgyűlés jegyzőkönyvét is pénzért más által készítteti, sőt az üzleti könyvek vezetésénél annyi hibákat követ el, hogy ezek elpalástolása végett kénytelen lapokat kitépni, a mihez nagyon jól ért.

Kérdem tehát a t. iparostársaimat pártolható-e az ilyen basáskodó, erőszakos semmittevő és semmit

*) E rovatban közlöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

1888

tudó jegyző továbbra is, aki még azt sem érdemli meg, hogy neki az előjáróság bizalmatlanságot szavazva hivatalától felfüggeszse, hanem egyszerűen a hivatalból kiűzze, nehogy alkalma legyen továbbra is az ipartestületnek kárára működni, tisztességes emberrel szembeszállani és basáskodni.

Porray Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadó- tulajdonos:
Schvarcz Sándor.

Hirdetések.

SCHVARCZ SÁNDOR

könyv-, papir- és rajzszerszám-kereskedő
könyvnyomda- és könyvkötészettulajdonos
ajánlja dusan berendezett

könyvnyomdája- s könyvkötészetét

mindennemű munkák gyors elkészítésére
legolcsóbb áron pontos és csinos kivitelben.

Könyv- és papirkereskedésében raktáron vannak

• a magyar irodalom legújabb termékei, •
igen díszes imakönyvek,

saját intézetében készült ügyvédi-, községi-
és kereskedelmi nyomtatványok.

• üzleti fő- és mellékkönyvek. •

Könyvnyomdájában egy jó házból
való tanult fiú — előnyös feltételek
mellett — tanonczul felvétetik.

Nyomatott Schvarcz Sándor könyvnyomdájában. Zentán, 1888.

MINDENKI

1200 forintot biztosíthat magának évi
jövedelmül törvényesen megengedett
sorsjegyek eladása által részlet-
fizetésre

Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához BUDAPEST,
Dorottya-utca 9. sz. a. intézendők.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel értesitem a n.
é. közönséget, hogy
a bécsi biztosító társaság
és a bécsi tűz-, jég- és
járadék-biztosító intézet
főügynökségi irodámat
valamint a Cormik ameri-
kai és Müller bpesti gép-
gyárosok bizom. raktáramat

f. évi april hó 24-én,
az Eötvös-utcai Ujházy-féle
házból a

szerb hitközségi bérházba
a buza piacra
helyezem át.

Midőn a n. é. közönség b. figyel-
mét irodám áthelyezésére fel-
hivom, kérem egyuttal továbbra
is b. bizalmát.

Scheinberger Dagobert.

Nyomatott Schvarcz Sándor könyvnyomdájában. Zentán, 1888.